

SÄKERHETS DATABLAD

HARDENER 008 7380

AVSNITT 1: Namnet på ämnet/blandningen och bolaget/företaget

1.1 Produktbeteckning

Produktnamn : HARDENER 008 7380
Produktbeskrivning : Härdare.

1.2 Relevanta identifierade användningar av ämnet eller blandningen och användningar som det avråds från

Rekommenderad användning: Måleriarbete

1.3 Närmare upplysningar om den som tillhandahåller säkerhetsdatablad

Leverantör

Tikkurila Sverige AB
120 86 Stockholm
Sweden
Telefon +46 (0)8 7756000
Fax +46 (0)8 775 62 40

Tillverkare eller Distributör

Tikkurila Oyj
PB 53
FI-01301 VANTAA
FINLAND
Telefon +358 20 191 2000

e-mailadress till den : Tikkurila Oyj,
person som är ansvarig : Produktsäkerhetstjänst,
för detta säkerhetsdatablad e-mail: productsafety@tikkurila.com

1.4 Telefonnummer för nödsituationer

Telefonnummer : 112
(24h)

Nationellt rådgivande organ/Giftinformationscentralen

Telefonnummer : +46 8331231 Kontorstid

AVSNITT 2: Farliga egenskaper

2.1 Klassificering av ämnet eller blandningen

Produktdefinition : Blandning

Klassificering enligt förordningen (EG) nr 1272/2008 [CLP/GHS]

Flam. Liq. 2, H225
Eye Irrit. 2, H319
STOT SE 3, H336

Produkten är klassificerad som farlig enligt förordning (EG) 1272/2008 med ändringar.

2.2 Märkningsuppgifter

Faropiktogram :

Signalord : Fara

Faroangivelser : H225 - Mycket brandfarlig vätska och ånga.
H319 - Orsakar allvarlig ögonirritation.
H336 - Kan göra att man blir dåsig eller omtöcknad.

Skyddsangivelser

Allmänt	: Ej tillämbart.
Förebyggande	: P261 - Undvik att inandas dimma/ångor/sprej. P280 - Använd lämpliga skyddshandskar och ögon- eller ansiktsskydd. P284 - Vid otillräcklig ventilation, använd andningsskydd. P210 - Får inte utsättas för värme, heta ytor, gnistor, öppen låga eller andra antändningskällor. Rökning förbjuden.
Åtgärder	: P305 + P351 - VID KONTAKT MED ÖGONEN: Skölj försiktigt med vatten i flera minuter.
Förvaring	: Ej tillämbart.
Avfall	: Ej tillämbart.
Farliga beståndsdelar	: Isopropanol
Kompletterande märkningselement	: Ej tillämbart.

2.3 Andra faror

Andra faror som inte orsakar klassificering	: Inte känd.
---	--------------

AVSNITT 3: Sammansättning/information om beståndsdelar

3.2 Blandningar : Blandning				
Produktens/ beståndsdelens namn	Identifierare	%	Klassificering Förordning (EG) nr 1272/2008 [CLP]	Anmärkningar
Etanol	REACH #: 01-2119457610-43 EC: 200-578-6 CAS: 64-17-5 Index: 603-002-00-5	≥50 - ≤75	Flam. Liq. 2, H225	-
isopropanol	REACH #: 01-2119457558-25 EC: 200-661-7 CAS: 67-63-0	≥10 - ≤25	Flam. Liq. 2, H225 Eye Irrit. 2, H319 STOT SE 3, H336	-
tetraetylsilikat	REACH #: 01-2119496195-28 EC: 201-083-8 CAS: 78-10-4 Index: 014-005-00-0	≤10	Flam. Liq. 3, H226 Acute Tox. 4, H332 Eye Irrit. 2, H319 STOT SE 3, H335 Se avsnitt 16 för ovannämnda faroangivelser i fulltext.	-

Såvitt leverantören vet finns det inga ytterligare beståndsdelar i produkten som i tillämpliga koncentrationer klassificeras som farliga för hälsa eller miljö och för vilka ett hygieniskt gränsvärde, PBT eller vPvB har fastställts och som därför borde redogöras för i detta avsnitt.

Hygieniska gränsvärden, om sådana finns, redovisas i avsnitt 8.

Anmärkningar, om angivna, refererar till Anmärkningar givna i Bilaga VI, förordning 1272/2008.

AVSNITT 4: Åtgärder vid första hjälpen**4.1 Beskrivning av åtgärder vid första hjälpen**

Allmänt	: Vid minsta osäkerhet eller om besvär kvarstår, kontakta läkare. Visa om möjligt detta säkerhetsdatablad eller etikett för jourhavande läkare.
Kontakt med ögonen	: Kontrollera och ta bort eventuella kontaktlinser. Skölj omedelbart ögonen med ljummet vatten, håll ögonlocken öppna. Fortsätt att skölja i åtminstone 15 minuter. Konsultera läkare om symptom uppstår.
Inandning	: Sörj för frisk luft. Håll personen varm och i vila. Om personen inte andas, andningen är oregelbunden eller om andningsstillstånd inträffar, låt utbildad personal ge konstgjord andning eller syrgas. Kontakta läkare.
Hudkontakt	: Avlägsna förorenade kläder och skor. Tvätta huden noggrant med tvål och vatten eller hudrengöringskräm. Använd INTE lösningsmedel eller förtunning.

Förtäring : Om produkten svalts av misstag, skölj munnen med rikligt med vatten (bara om personen är vid medvetande) och sök omedelbart läkarvård. Flytta personen till frisk luft och se till att han eller hon vilar i en ställning som underlättar andningen. Framkalla INTE kräkning.

4.2 De viktigaste symptomen och effekterna, både akuta och fördröjda

Orsakar allvarlig ögonirritation.

Kan göra att man blir dåsig eller omtöcknad.

Ytterligare information om hälsoeffekter och symtom finns i avsnitt 11.

4.3 Angivande av omedelbar medicinsk behandling och särskild behandling som eventuellt krävs

Inga.

AVSNITT 5: Brandbekämpningsåtgärder

5.1 Släckmedel

Lämpliga släckmedel : Använd släckningsmedel lämpligt för den omgivande branden. Rekommenderas: Alkoholresistent skum, kolsyra, pulver eller finfördelad vattenstråle/dimma.

Olämpliga släckmedel : Använd ej direkt vattenstråle som kan sprida branden.

5.2 Särskilda faror som ämnet eller blandningen kan medföra

Faror som ämnet eller blandningen kan medföra : Mycket brandfarlig vätska och ånga. Brand kan ge upphov till tät svart rök. Exponering för sönderdelningsprodukter kan utgöra en hälsofara. Ångan/gasen är tyngre än luft och sprids längs marken. Ångor kan ansamlas i låga eller slutna utrymmen eller spridas lång väg till en antändningskälla och orsaka återantändning. Avrinning till avlopp kan skapa brand- eller explosionsfara.

Farliga förbränningsprodukter : Vid höga temperaturer kan farliga sönderdelningsprodukter bildas, som till exempel kolmonoxid, koldioxid, rök, kväveoxider etc.

5.3 Råd till brandbekämpningspersonal

Speciella skyddsåtgärder för brandpersonal : Flytta behållarna från brandområdet om det kan göras utan risk. Använd spridd vattenstråle för att hålla behållare exponerade för brand kalla. Låt inte släckvatten från brand komma ut i avlopp och vattendrag.

Särskild skyddsutrustning för brandbekämpningspersonal : Brandmän skall bära lämplig skyddsutrustning och tryckluftsapparat med övertryck (SCBA) och heltäckande ansiktsmask.

AVSNITT 6: Åtgärder vid oavsiktliga utsläpp

6.1 Personliga skyddsåtgärder, skyddsutrustning och åtgärder vid nödsituationer : Stäng av alla antändningskällor. Inga lågor, rökning eller flammor i riskområdet. Sörj för god ventilation. Undvik inandning av ånga och dimma. Undvik direkt hudkontakt med produkten. Information om lämplig personlig skyddsutrustning finns i avsnitt 8.

6.2 Miljöskyddsåtgärder : Får inte släppas ut till avlopp, vattendrag eller mark.

6.3 Metoder och material för inneslutning och sanering : Valla in med icke brännbart absorberande material t.ex. sand, jord vermikulit, kiselgur och samla upp i lämplig behållare för omhändertagande enligt lokala föreskrifter. Rengör området med lämpligt rengöringsmedel. Undvik organiska lösningsmedel.

6.4 Hänvisning till andra avsnitt : Se avsnitt 1 för kontaktinformation i en nödsituation. Ytterligare information om avfallshantering finns i avsnitt 13.

AVSNITT 7: Hantering och lagring

7.1 Skyddsåtgärder för säker hantering

: Ångorna är tyngre än luft och kan spridas utmed golven. Ångorna kan bilda explosiva blandningar med luft. Förhindra bildning av brandfarliga eller explosiva ångkoncentrationer i luft och undvik ångkoncentrationer som överstiger de hygieniska gränsvärdena. Isolera från värme, gnistor och öppen eld. Produkten får bara användas i utrymmen där öppen låga eller andra antändningskällor inte förekommer. Elektrisk utrustning skall uppfylla gällande regler. Blandningen kan laddas upp elektrostatiskt: använd alltid jordad utrustning vid förflyttning från en behållare till en annan. Använd gnistskyddade verktyg.

Användaren bör undvika att utsätta sig för hudkontakt, sprutdimma och ångor från produkten. Undvik inandning av slipdamm. Bär lämpligt andningsskydd när ventilationen är otillräcklig. Information om lämplig personlig skyddsutrustning finns i avsnitt 8. Intag av mat och dryck samt rökning ska vara förbjudet på områden där den här produkten hanteras och lagras. Tvätta händerna före pauser och omedelbart efter hantering av produkten.

7.2 Förhållanden för säker lagring, inklusive eventuell oförenlighet

: Förvaras skyddad från direkt solljus på en torr, sval och väl ventilerad plats, åtskild från oförenliga ämnen (se Avsnitt 10). Förbud mot rökning. Förvaras och används åtskilt från värme, gnistor, öppen låga eller andra antändningskällor. Förpackningen förvaras väl tillsluten. Öppnad behållare skall återförslutas väl och förvaras i upprätt läge för att förhindra läckage. Får inte förvaras i omärkta behållare. Rekommenderad lagringstemperatur är mellan +5°C och +25°C. Lagras enligt gällande bestämmelser.

7.3 Specifik slutanvändning

: Inga.

AVSNITT 8: Begränsning av exponeringen/personligt skydd

8.1 Kontrollparametrar

Hygieniska gränsvärden

Produkts/beståndsdelens namn	Gränsvärden för exponering
etanol	AFS 2015:7 (Sverige, 12/2015). NGV: 500 ppm 8 timmar. NGV: 1000 mg/m ³ 8 timmar. KTV: 1000 ppm 15 minuter. KTV: 1900 mg/m ³ 15 minuter.
isopropanol	AFS 2015:7 (Sverige, 12/2015). NGV: 150 ppm 8 timmar. NGV: 350 mg/m ³ 8 timmar. KTV: 250 ppm 15 minuter. KTV: 600 mg/m ³ 15 minuter.

Rekommenderade kontrollåtgärder

: Om denna produkt innehåller beståndsdelar med hygieniska gränsvärden, kan det behövas uppföljning av arbetsplatsens luft eller biologisk uppföljning för att fastställa ventilationens eller andra kontrollåtgärdernas effektivitet och/eller om det är nödvändigt att använda andningsskydd.

DNEL/DMEL

Inga DNEL/DMEL-värden tillgängliga.

PNEC

Inga PNEC-värden tillgängliga.

8.2 Begränsning av exponeringen

Lämpliga tekniska kontrollåtgärder

☑ Börj för god ventilation. Om möjligt bör detta uppnås genom punktutsug och god frånluftsventilation. Använd explosionsäker ventilationsutrustning. Om inte detta räcker för att hålla koncentrationer av partiklar och lösningsmedelsångor under det hygieniska gränsvärdet skall lämpligt andningsskydd användas (se även "Personlig skyddsutrustning" för den andra komponenten). Tillse att gällande arbetsmiljölågstiftning följs.

Individuella skyddsåtgärder

- Ögonskydd/ansiktsskydd** : Vid risk för stänk använd tättslutande skyddsglasögon eller visir (EN166).
- Handskydd** : Använd skyddshandskar. Handskar bör bytas regelmässigt och om det finns minsta tecken på skador i handskmaterialet. Handsktillverkarens anvisningar och information om användning, förvaring, underhåll och byte måste följas.
 Rekommenderad handskmaterial (EN374):
 < 1 timme (genomträngningstid): nitrilgummi
 4-8 timmar (genomträngningstid): butylgummi
 > 8 timmar (genomträngningstid): laminerad plastfolie
 Rekommenderas inte: PVA -handskar
- Hudskydd** : Använd lämpliga skyddskläder. Produkten är klassificerad som brandfarlig. Vid behov, använd antistatiska skyddskläder, gjorda av naturliga fibrer eller värmetåliga syntetiska fibrer.
- Andningsskydd** : Om ventilationen är otillräcklig, skall andningsskydd som skyddar mot organisk ånga och damm/dimma användas. Vid sprutapplicering använd andningsskydd med kombinationsfilter A/P3 (EN405:2001). Använd halv- eller helmask med gasfilter typ A, kombinerat med partikelfilter P2 vid slipning (EN140:1998, EN405:2001). Vid långvarig exponering rekommenderas fläktassisterat andningsskydd eller friskluftsmask (EN12941:1998). Var noga med att använda en godkänd/certifierad andningsapparat eller likvärdigt. Kontrollera att masken är tät och byt filter i god tid.

AVSNITT 9: Fysikaliska och kemiska egenskaper**9.1 Information om grundläggande fysikaliska och kemiska egenskaper****Utseende**

- Fysikaliskt tillstånd** : Vätska.
- Färg** : Klar.
- Lukt** : Stark.
- Lukttröskel** : Ej relevant för riskbedömningen av produkten.
- PH-värde** : Ej relevant för riskbedömningen av produkten.
- Smältpunkt/frys punkt** : -114°C (etanol)
- Initial kokpunkt och kokpunktsintervall** : 78,29°C (etanol)
- Flampunkt** : 13 °C (etanol)
- Avdunstningshastighet** : 1,7 (butylacetat = 1) (etanol)
- Brandfarlighet (fast form, gas)** : Ej tillämplig. Vätskeformig produkt.
- Övre/undre brännbarhetsgräns eller explosionsgräns** : Nedre: 3,3% (etanol)
Övre: 19% (etanol)
- Ångtryck** : 5,7 kPa [rumstemperatur] (etanol)
- Ångdensitet** : 1,6 (etanol)
- Densitet** : 0,92 g/cm³
- Löslighet** : olöslig i vatten.
- Fördelningskoefficient: n-oktanol/vatten** : Ej tillgängligt.
- Självantändningstemperatur** : 455°C (etanol)
- Sönderfallstemperatur** : Ej relevant för riskbedömningen av produkten.
- Viskositet** : Ej relevant för riskbedömningen av produkten.
- Explosiva egenskaper** : Innehåller inga explosiva ämnen.
- Oxiderande egenskaper** : Inga oxiderande beståndsdelar.

9.2 Annan information

Ingen ytterligare information.

AVSNITT 10: Stabilitet och reaktivitet

- 10.1 Reaktivitet** : Se Avsnitt 10.5.
- 10.2 Kemisk stabilitet** : Stabil under rekommenderade hanterings- och lagringsförhållanden (se Avsnitt 7).
- 10.3 Risken för farliga reaktioner** : Ämne som släppts ut i luften i slutna utrymmen eller utrustningar kan utgöra en explosionsrisk om det utsätts för gnistor, värme eller öppen låga.
- 10.4 Förhållanden som ska undvikas** : Undvik stark värme och kyla. Undvik alla tänkbara antändningskällor (gnista eller låga).
- 10.5 Oförenliga material** : Undvik kontakt med följande ämnen för att undvika starkt exoterma reaktioner:
oxiderande ämnen
starka syror
starka alkalier
- 10.6 Farliga sönderdelningsprodukter** : Vid höga temperaturer kan farliga sönderdelningsprodukter bildas, som till exempel kolmonoxid, koldioxid, rök, kväveoxider etc.

AVSNITT 11: Toxikologisk information

11.1 Information om de toxikologiska effekterna

Det finns inga testdata tillgängliga om själva produkten.

Produkten är klassificerad som farlig enligt förordning (EG) 1272/2008 med ändringar.

Exponering för lösningsmedelsångor som överskrider hygieniska gränsvärdet kan orsaka allvarliga hälsoeffekter som irritation av slemhinnor och andningsvägar och ge skadliga effekter på njurar, lever och centrala nervsystemet. Andra symptom kan vara huvudvärk, yrsel, utmattning, muskelsvaghet, dåsighet och, i extrema fall, medvetslöshet.

Upprepad eller långvarig kontakt med blandningen kan orsaka avlägsnande av naturligt fett från huden, vilket leder till icke-allergisk kontakteksem och absorbering genom huden. Stänk i ögonen kan ge irritation och reversibla skador.

Förtäring kan orsaka illamående, diarré och kräkningar.

Akut toxicitet

Inte klassificerad.

Irritation/Korrosion

Orsakar allvarlig ögonirritation.

Allergiframkallande

Inte klassificerad.

Mutagenicitet

Inte klassificerad.

Cancerogenitet

Inte klassificerad.

Reproduktionstoxicitet

Inte klassificerad.

Fosterskador

Inte klassificerad.

Specifik organtoxicitet – enstaka exponering

Kan göra att man blir dåsig eller omtöcknad.

Specifik organtoxicitet – upprepad exponering

Inte klassificerad.

Fara vid aspiration

Inte klassificerad.

AVSNITT 12: Ekologisk information

Ekologiska tester har inte utförts på produkten.
Får inte släppas ut till avlopp, vattendrag eller mark.

Denna produkt är inte klassificerad som miljöfarligt enligt förordning (EG) 1272/2008.

12.1 Toxicitet : Ingen specifik data.

Ej tillgängligt.

12.2 Persistens och nedbrytbarhet : Ingen specifik data.

12.3

Bioackumuleringsförmåga

Produktens/ beståndsdelens namn	LogP _{ow}	Biokoncentrationsfaktor [BCF]	Potential
tetraetylsilikat	3,18	-	låg
isopropanol	0,05	-	låg
etanol	-0,35	-	låg

12.4 Rörlighet i jord

Fördelningskoefficient
jord/vatten (K_{oc}) : Ej tillgängligt.

Rörlighet : Ej tillgängligt.

12.5 Resultat av PBT- och vPvB-bedömningen

PBT : Ej tillämbart.

vPvB : Ej tillämbart.

12.6 Andra skadliga effekter : Ej tillgängligt.

AVSNITT 13: Avfallshantering

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder

Produkt

Avfallsbehandlingsmetoder : Samla upp produktrester i lämpliga avfallsbehållare. Flytande rester och tvättvätska utgör farligt avfall och ska inte hållas ut i avloppet, utan hanteras enligt lokala föreskrifter. Produktrester ska lämnas till mottagare som är godkänd att ta emot avfallstypen.

Europeiska avfallskatalogen (EWC)

Avfallskod	Avfallsbeteckning
08 01 11*	Färg- och lackavfall som innehåller organiska lösningsmedel eller andra farliga ämnen

Om denna produkt blandas med annat avfall, gäller den ursprungliga avfallskoden kanske inte längre och blandningen måste ges en rätt kod. Ytterligare information finns hos den lokala avfallsmyndigheten.

Förpackning

Avfallsbehandlingsmetoder : Tomma förpackningar lämnas för återvinning eller omhändertagande i enlighet med lokala regler.

Speciella försiktighetsåtgärder : Inga.

AVSNITT 14: Transportinformation

	ADR/RID	IMDG	IATA
14.1 UN-nummer	UN1263	UN1263	UN1263
14.2 Officiell transportbenämning	FÄRGRELATERAT MATERIAL	PAINT RELATED MATERIAL	PAINT RELATED MATERIAL
14.3 Faroklass för transport	3	3	3
14.4 Förpackningsgrupp	II	II	II
14.5 Miljöfaror	Nej.	No.	No.
Ytterligare information	<u>Särskilda bestämmelser</u> 640 (C) <u>Tunnelkategori</u> (D/E)	<u>Emergency schedules (EmS)</u> F-E,S-E	-

14.6 Särskilda skyddsåtgärder : **Transport inom användarens område:** transportera alltid produkten i upprättstående, slutna och säkra behållare. Säkerställ att personer som transporterar produkten vet vad som ska göras i händelse av olycka eller spill.

14.7 Bulktransport enligt bilaga II till Marpol 73/78 och IBC-koden : Ej tillgängligt.

AVSNITT 15: Gällande föreskrifter**15.1 Föreskrifter/lagstiftning om ämnet eller blandningen när det gäller säkerhet, hälsa och miljö**

EU-förordning (EG) nr 1907/2006 (REACH)

Övriga EU-föreskrifter

Europeisk förteckning : Ej fastställd.

Nationella föreskrifter

Brandfarlig vätska klass : 1
(SRVFS 2005:10)

Referenser : Observera Arbetsmiljöverkets gällande föreskrifter om kemiska arbetsmiljörisiker AFS 2014:43, 37 §§ vid hanteringen av produkten.

15.2 Kemikaliesäkerhetsbedömning : Denna produkt innehåller ämnen för vilka kemikaliesäkerhetsbedömning ännu inte gjorts.

AVSNITT 16: Annan information

 Indikerar uppgifter som har ändrats sedan föregående version.

Förkortningar och akronymer : ATE = Uppskattad akut toxicitet
CLP = Europaparlamentets och rådets förordning (EG) 1272/2009 (CLP) om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar
DMEL = Härledd nivå för minimal effekt (Derived Minimal Effect Level)
DNEL = Härledd noll-effekt nivå (Derived No Effect Level)
EUH-faroorangivelser = kompletterande faroorangivelser enligt CLP
PBT = Persistenta, bioackumulerande och toxiska
PNEC = Koncentration som sannolikt inte förorsakar negativ effekt
RRN = REACH registreringsnummer
vPvB = Mycket persistenta och mycket bioackumulerande

Procedur som använts för att härleda klassificeringen i enlighet med förordningen (EG) nr. 1272/2008 [CLP/GHS]

	Klassificering	Skäl
	Flam. Liq. 2, H225 Eye Irrit. 2, H319 STOT SE 3, H336	Baserat på testdata Beräkningsmetod Beräkningsmetod
Faroangivelserna i fulltext	: H225 Mycket brandfarlig vätska och ånga. H226 Brandfarlig vätska och ånga. H319 Orsakar allvarlig ögonirritation. H332 Skadligt vid inandning. H335 Kan orsaka irritation i luftvägarna. H336 Kan göra att man blir dåsig eller omtöcknad.	
Klassificeringar i fulltext [CLP/GHS]	: Acute Tox. 4, H332 Eye Irrit. 2, H319 Flam. Liq. 2, H225 Flam. Liq. 3, H226 STOT SE 3, H335 STOT SE 3, H336	AKUT TOXICITET (inandning) - Kategori 4 ALLVARLIG ÖGONSKADA ELLER ÖGONIRRITATION - Kategori 2 BRANDFARLIGA VÄTSKOR - Kategori 2 BRANDFARLIGA VÄTSKOR - Kategori 3 SPECIFIK ORGANTOXICITET - ENSTAKA EXPONERING (Luftvägsirritation) - Kategori 3 SPECIFIK ORGANTOXICITET - ENSTAKA EXPONERING (Narkosverkan) - Kategori 3
Utgivningsdatum/ Revisionsdatum	: 31-01-2017	
Datum för tidigare utgåva	: 15-05-2015	
Version	: 2	

Meddelande till läsaren

Säkerhetsdatabladet är utformat i enlighet med förordning (EG) nr 1907/2006 (REACH), bilaga II. Informationen på detta säkerhetsdatablad är baserat på våra nuvarande kunskaper samt gällande EU- och nationell lagstiftning. Informationen på säkerhetsdatabladet är ämnad som en beskrivning av säkerhetskraven för produkten och ingen garanti för produkttegenskaperna.